

ELEKTRONSKA PODPORA POSTOPKU NADOMESTILA PLAČE OD ZAČASNE ZADRŽANOSTI OD DELA PREK E-VEM

Matija Kodra
Mirjana Novović
Ministrstvo za javno upravo
e-pošta: matija.kodra@gov.si, mirjana.novovic@gov.si,

Lilijana Pretnar
Tomaž Marčun
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
e-pošta: lilijana.pretnar@zzzs.si, tomaz.marcun@zzzs.si

Izveleček

Državni portal za podjetja in podjetnike e-VEM, ki je lansko leto beležil 10. letnico obstoja, katerega osnovni namen je bil ob njegovi vzpostavitvi elektronska podpora in poenostavitev postopka registracije podjetja, že nekaj časa ni samo podpora registraciji podjetja, temveč ves čas zasleduje cilj združevanja storitev po načelu vse na enem mestu, in sicer na ta način, da omogočimo poslovnim subjektom enostavnejšo vsakodnevno poslovanje z javno upravo, z elektronsko podprtimi postopki, na enem mestu.

V letošnjem letu bomo vzpostavili rešitev za elektronsko oddajo zahtevka za povračilo nadomestila plače, ki bo zasledovala pozitivne izkušnje uporabnikov iz primera postopkov za prijavo v obvezna socialna zavarovanja, ki se od leta 2016 obvezno elektronsko oddajajo prek portala e-VEM. Poleg številnih koristi, ki jih ta rešitev prinaša, smo naredili tudi oceno prihrankov za podjetja in ostale subjekte, ki bodo te postopke uporabljali. Gre za velike prihranke, tako v stroških kot v času, in sicer več kot 800.000 evrov na letni ravni (v primeru oddaje zahtevkov neposredno iz evidenc podatkov pa več kot 1,4 mio EUR na letni ravni) ter več kot 36.000 ur dela zaposlenih.

Abstract

Electronic support of the procedure for the compensation from temporary inability to work via e-VEM

National portal for companies and entrepreneurs, e-VEM, which recorded its 10th anniversary last year and whose primary purpose is to electronically support and simplify the procedure of company registration, has for some time not only served as support of the the registration of companies, but constantly pursued the objective of integrating services, using the principle of one-stop-shop in a way that allows business entities easier daily business with public administration, using computerised procedures, in one place.

This year, most probably in the month of May, solutions for electronic submission of the request for reimbursement of salary will put in place, thereby pursuing positive user experiences stemming from the good example set by procedures for the application of compulsory social insurance from 2016, which have to be logged electronically via e-VEM portal. In addition to the many benefits that this solution brings, we have made an assessment of the savings for businesses and other entities which will use these procedures. The projected savings amount to more than 800.000 EUR on an annual basis (in the case of automatic acquisition of data from user records, the saving amount to more than 1.4 million EUR on an annual basis), and more than 36,000 working hours of employees.

Ključne besede: e-VEM, e-uprava, elektronske storitve za poslovne subjekte, nadomestilo plače

Key words: e-VEM, e-governance, services for businesses, reimbursement of salary

1 UVOD

Osnovni namen Državnega portala e-VEM, ki je lansko leto beležil 10. letnico obstoja, je bil zagotoviti ustrezno informacijsko podporo bodočim in obstoječim podjetnikom ter podjetjem pri vpisu v poslovni in sodni register, kakor tudi nuditi e-podporo ob izpolnjevanju nekaterih ostalih obveznih in najpogostejših postopkov, ki jih podjetnik ali podjetje opravi ob ali po ustanovitvi. E-VEM že nekaj časa ni samo podpora registraciji podjetij, temveč ves čas zasleduje cilj združevanja storitev po načelu vse na enem mestu. Krog uporabnikov portala e-VEM se širi, saj poleg podjetnikov in podjetij nekatere storitve e-VEM (prijave v obvezna socialna zavarovanja, prijava zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni ter prijava prostega delovnega mesta) koristijo tudi ostali poslovni subjekti. Poleg kroga uporabnikov se širi tudi nabor storitev portala e-VEM. Med njimi so tudi storitve kadrovskega vmesnika e-VEM. Kadrovski vmesnik je modul, ki omogoča povezavo kadrovske evidenc podjetij s portalom e-VEM in na ta način prenos podatkov za prijavo, spremembe in odjavo zaposlenih v obvezna socialna zavarovanja ter zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni, neposredno iz kadrovske evidenc podjetja na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. V prvi polovici letošnjega leta bomo na e-VEM vzpostavili rešitev za elektronsko oddajo zahtevka za povračilo nadomestila plače, ki bo poslovnim subjektom močno poenostavila poslovanje z javno upravo.

2 TRENUTNO STANJE

Obvezno zdravstveno zavarovanje vsebuje pravico do nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni, poškodbe, nege ožjega družinskega člana, darovanja krvi in nekaterih drugih razlogov. Pravica se prizna zavarovancem, ki so v delovnem razmerju, osebam, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, družbenikom, kmetom in nekaterim drugim skupinam zavarovancev. Glede na razlog zadržanosti in druga pravila se nadomestilo plače iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja zagotavlja za celoten čas zadržanosti ali del tega časa (npr. za največ 7 delovnih dni ali npr. od 31. dne zadržanosti naprej). Nadomestilo plače se zagotavlja v deležu od 70 do 100 %. O pravici v večini primerov odloča izbrani osebni zdravnik in ob tem izda listino Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela. Postopke in pravila podrobno ureja Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju s podzakonskimi akti.

Nadomestila plač v večini primerov izplačujejo zavarovancem njihovi delodajalci. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS) povrne delodajalcem izplačana nadomestila po predložitvi zahtevka, kateremu morajo priložiti pravilno in popolno izpolnjeno Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela (bolniški list) in druge obračunske dokumente. Hrbtno stran potrdila pa lahko nadomesti računalniško izpisan zahtevek, ki vključuje vse podatke, zahtevane na hrbtni strani potrdila, in je podpisom s strani odgovorne osebe pri delodajalcu (obračun).

Če želi delodajalec vložiti zahtevek za nadomestilo plače, si lahko trenutno pomaga z excelovim pripomočkom, ki ga je pripravil ZZZS. Delodajalec mora za vsako nadomestilo (za vsakega delavca posebej) izpolniti obračun, na katerega vnese podatke o delavcu, razlogu zadržanosti, obdobju zadržanosti, delovni obveznosti, osnovah za izračun nadomestila plače in prispevkih za obvezna socialna zavarovanja. Ko delodajalec izpolni takšen obračun, ga

natisne in da v podpis odgovorni osebi. Nato obračunu priloži Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela (bolniški list) ali potrdilo o darovanju krvi. Nato pa podatke iz vseh obračunov za posamezni mesec nadomestila prepíše na zahtevek, ročno pa delodajalec na zahtevek vnese še podatke delodajalca, kot so datum izplačila, TRR za nakazilo refundiranega zneska in kontaktne podatke. Delodajalec nato zahtevek in pripadajoče obračune ter za vsak obračun pripadajoča dokazila (bolniški list) osebno ali po pošti posreduje na eno izmed območnih enot ZZZS.

ZZZS prejme zahtevek, referent na ZZZS pregleda celotno dokumentacijo na papirju in se prepriča o njeni popolnosti (zahtevku so priloženi obračuni in vsakemu obračunu je priložen bolniški list ali potrdilo o darovanju krvi). Referent na ZZZS nato prepíše podatke zahtevka in posameznega pripadajočega obračuna v aplikacijo. Če so vsi obračuni ustrezni in pravilni, ter so jim priloženi ustrezni dokumenti, ZZZS odobri povračilo zneska celotnega zahtevka. V nasprotnem primeru ZZZS zavrne izplačilo nadomestila za obračune, na katerih so napake, kar je zelo zamudno in podaljšuje sam postopek, kar pomeni, da delodajalec do zaključka postopka ne dobi nakazila nadomestila.

Ko je zahtevek v celoti obdelan, ZZZS izvede nakazilo (nadomestilo) denarnih sredstev delodajalcu na transakcijski račun, ki ga je ta navedel na zahtevku. Z nakazilom se postopek zaključi, pri čemer delodajalec o tem ni posebej obveščen.

V letu 2014 je bilo na ZZZS oddanih 566.364 obračunov, od tega je bilo 522.113 refundacij (za osebe v delovnem razmerju).

3 INFORMATIZACIJA POSTOPKA NA E-VEM

Glede na opis trenutnega stanja lahko ugotovimo, da je postopek za vložitev zahtevka za nadomestilo ročen, poteka na papirju in dokaj kompleksen, saj zahteva večkratno ročno prepisovanje podatkov, tiskanje, lastnoročno podpisovanje, poštno pošiljanje ali osebno dostavo ter preračunavanje nadomestila na dveh mestih, tako pri delodajalcu kot tudi kontrolo na strani ZZZS. Iz opisa obstoječega stanja lahko zaznamo naslednje priložnosti za informatizacijo in izboljšave:

- Vnos zahtevka in pripadajočih obračunov preko spletnega obrazca portala e-VEM. S tem se za manjše delodajalce, ki za obračun plač in nadomestil uporabljajo enostavnejše informacijske rešitve, omogoči sodobna elektronska pot komunikacije z upravnim organom (ZZZS) v okviru storitev e-VEM za podjetja in podjetnike. Istočasno pa se pojavi prihranek na strani ZZZS referenta pri vnovičnem vnosu podatkov v informacijski sistem ZZZS.
- Preverjanje vnesenih podatkov obračuna še pred oddajo zahtevka in informativni izračun nadomestila za posamezen obračun. S to funkcionalnostjo se omogoči delodajalcu, da ob vnosu podatkov, s pomočjo formalnih in logičnih kontrol, čim bolj zmanjša možnost napak pri vnosu. Kontrola vnesenih podatkov obračuna v informacijskem sistemu ZZZS še pred oddajo zahtevka pa poskrbi, da se po elektronski poti na ZZZS oddajo popolni zahtevki.
- Elektronska oddaja zahtevkov in pripadajočih obračunov kot e-VEM postopek. To pomeni, da lahko delodajalec ves čas postopka spremlja status oddane vloge. V primeru

pomanjkljivosti na posameznem obračunu pa bo ZZZS takšen zahtevek elektronsko zavrnil v delu, kjer so nepravilnosti. Delodajalec bo o takšni zavrnitvi prejel obvestilo kot odgovor na vlogo in jo bo lahko pregledal na portalu e-VEM.

- Pregledovanje vloženih zahtevkov. S pregledom vloženih zahtevkov (ne glede na to, kako so bili zahtevki vloženi, bodisi ročno ali elektronsko) se pridobijo koristi na strani delodajalca, ki je vložil zahtevek za refundacijo, saj lahko sam preveri, v kakšnem statusu je zahtevek in za katere obračune je bilo izvedeno plačilo. Do sedaj je za to potreboval informacijo s strani referenta ZZZS, ki mu jo je podal po telefonu ali pisno. Z možnostjo vpogleda v zahtevke za nazaj in filtriranja le-teh po statusih bo delodajalec lahko hitro prišel do potrebnih informacij, referent ZZZS pa bo lahko ta čas namenil reševanju novih zahtevkov.
- Omogoči se uvoz podatkov za zahtevek in pripadajoče obračune iz evidenc poslovnih subjektov. S to funkcionalnostjo se zagotavlja korist za velike delodajalce, saj odpade potreba po večkratnem ročnem vnosu podatkov.
- Avtomatiziran prenos podatkov v elektronski obliki na ZZZS. Z odpravo ročnega vnosa podatkov na ZZZS se odpravlja tveganje za napake, do katerih je lahko prišlo v tem koraku in katerih posledica so bili lahko naknadni popravki in dodatna nakazila ali vračila sredstev. Referenti ZZZS bodo več časa namenili dodatnim kontrolam za zagotavljanje točnosti izvedenih obračunov in preprečevanje morebitnih goljufij.
- Na ZZZS se odpravi papirni arhiv dokumentov.

Nova rešitev za elektronsko oddajo zahtevka za povračilo nadomestila plače na portalu e-VEM bo omogočila vse navedene pridobitve.

Elektronska storitev temelji na uporabi sodobnih in uveljavljenih internetnih tehnologij, XML in spletnih storitvah, kar zagotavlja široko dostopnost rešitev za poslovne subjekte z različno stopnjo razvitosti informacijskih sistemov ter zanesljivo povezovanje portala e-VEM z zalednimi sistemi (v tem primeru z zalednim sistemom ZZZS).

Zaradi narave podatkov, ki se obdelujejo (osebni podatki), so bile v informacijsko rešitev vgrajene celovite kontrole, ki zagotavljajo varnost podatkov in informacijskih sistemov.

Obseg uporabe rešitve zahteva njeno visoko razpoložljivost, kar bo doseženo z uporabo zanesljive informacijske infrastrukture in postopki stalnega nadzora in odpravljanja morebitnih tveganj in napak.

4 PRIHRANKI ADMINISTRATIVNIH STROŠKOV

Po izračunu prihrankov po Enotni metodologiji za merjenje administrativnih stroškov, privzeti po mednarodni metodologiji SCM¹ bi z uvedbo elektronske oddaje zahtevkov za nadomestilo plače odčasne zadržanosti od dela v primeru, da subjekti uporabljajo kadrovske vmesnik, ustvarili prihranek za poslovne subjekte v višini več kot 1,4 mio EUR, z uporabo e-obrazcev pa nekaj manj kot 1 mio EUR na letni ravni.

¹ http://www.stopbirokraciji.si/fileadmin/user_upload/mju/Boljsi_predpisi/Publikacije/EMMS4112013_1.pdf

Prav tako so pričakovani prihranki na strani javne uprave, in sicer nekaj več kot 36.000 ur na letni ravni in več kot 0,2 mio EUR na letni ravni.

Poenostavitev ne bo vključevala samozaposlenih, ki jim mora Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela potrditi Finančna uprava Republike Slovenije.

V prihodnje bo mogoče postopke vlaganja zahtevkov za refundacijo plač še dodatno poenostaviti z uvedbo e-Potrdil o upravičeni zadržanosti od dela (bolniški listi). V tem primeru delodajalcem ne bo več treba prilagati teh potrdil k obračunom.

5 ZAKLJUČEK

Portal e-VEM je prerasel v enotno kontaktno točko (e-VEM 2.0) in domačim uporabnikom omogoča vpogled v informacije glede vstopnih priložnosti, vstopnih pogojev. Portal e-VEM je bil v letu 2014 oblikovno in vsebinsko nadgrajen in vključen v enotno uredniško politiko.

Končni cilj vseh teh prizadevanj je zagotovitev Enotne poslovne točke (e-VEM 3.0), ki bo poslovnim subjektom zagotavljala prenovljene elektronske postopke za poslovanje z državo, kot tudi podporo splošnim obveznim poročanjem, po načelu »samo enkrat«. Institucijam, pristojnim za vodenje postopkov v zvezi s poslovnimi subjekti, pa bo omogočala enoten vpogled v podatke in medsebojno izmenjavo. Poleg tega bo zagotavljala tudi vse informacije v zvezi s procesom poslovanja in poročanja na enem mestu. Zgoraj opisani primer pomeni dodaten korak k doseganju ciljev v okviru vzpostavitve Enotne poslovne točke. Operacija bo izvedena v okviru nove finančne perspektive 2015 - 2023.

VIRI IN LITERATURA

- [1] e-Poročanje, Ministrstvo za javno upravo, september 2012
- [2] E-VEM, Državni portal za podjetja in podjetnike: <http://evem.gov.si/>
- [3] Kodra, Matija; Novović, Mirjana (2015). E-VEM 3.0 - Enotna poslovna točka. 22. konferenca Dnevi slovenske informatike 2015, Portorož, 13 – 15 april 2015: Slovensko društvo Informatika.
- [4] Mehanizem oddaje vlog, Elektronska vloga:
<http://nio.gov.si/nio/asset/mehanizem+oddaje+vlog+ekt2jedro+elektronska+vloga>
- [5] Poročilo evropske komisije za Slovenijo, 26. 2.2015, str. 67:
http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_slovenia_en.pdf
- [6] Spletno mesto Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije: <https://zavarovanec.zzzs.si/>
- [7] STOPbirokraciji: <http://www.stopbirokraciji.si/ze-realizirani-ukrepi/>
- [8] Strategija Evropa 2020: <http://ec.europa.eu/eu2020/>